



Agencija za odgoj i obrazovanje  
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih  
Agencija za odgoj i obrazovanje  
Hrvatsko društvo klasičnih filologa



ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

## DRŽAVNO NATJECANJE U POZNAVANJU KLASIČNIH JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

STRUKOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod i razumijevanje:

II. Gramatika:

III. Stručni vokabular i civilizacija:

**Ukupni broj bodova:**

	15
	17
	18
	50

Članovi državnog povjerenstva:

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_

3. \_\_\_\_\_

Gimnazija Antuna Vrančića, Šibenik

**14. – 16. travnja 2025.**

## I. PRIJEVOD TEKSTA

Zadani tekst prevedi na hrvatski jezik.

O počecima starogrčke medicine (prema A. Cornelius Celsus, *De re medica libri octo*)

### De medicina antiqua

Ut<sup>1</sup> agricultura<sup>2</sup> sanis corporibus alimenta, sic ars medendi sanitatem aegris promittit. Hanc artem veteres Graeci coluerunt magis quam ceterae nationes. Ut<sup>3</sup> vetustissimus auctor huius artis Aesculapius celebratur, qui inter deos receptus erat<sup>4</sup>. Mox medicina in tres partes diducta est: una<sup>5</sup> victu, altera medicamentis, tertia manu medebatur.

## KOMENTAR

---

<sup>1</sup> **ut...sic** kao što (kako)... tako

<sup>2</sup> **agricultura, ae, f.** – poljoprivreda

<sup>3</sup> **ut** kao

<sup>4</sup> **receptus erat** od gl. recipio, 3. recepti, receptum, ovdje u značenju „primiti“

<sup>5</sup> **una... altera... tertia (pars)**

**I. PRIJEVOD**

	<b>maks. 15</b>
--	-----------------

**Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!**

---

---

---

---

---

---

---

---

## II. GRAMATIKA

	<b>maks. 17</b>
--	-----------------

1. Promijeni broj izrazima iz teksta.

sanis corporibus

---

hanc artem

---

vetustissimus auctor

---

	<b>maks. 3</b>
--	----------------

2. Promijeni broj glagolskim oblicima iz teksta.

promittit

---

coluerunt

---

diducta est

---

	<b>maks. 3</b>
--	----------------

3. Dopuni izraze točnim padežom gerunda glagola **celebrare**.ars 

---

ad 

---

de 

---

	<b>maks. 3</b>
--	----------------

4. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.  
Prema načinu radnje izbaci uljeza.a) **promittit**b) **promisit**c) **promittet**d) **promittat**

	<b>maks. 1</b>
--	----------------

5. Promijeni stanje glagolskim oblicima iz teksta.

**promittit** \_\_\_\_\_

**coluerunt** \_\_\_\_\_

**receptus erat** \_\_\_\_\_

	<b>maks. 3</b>
--	----------------

6. Nastavi niz:

**tertia**, \_\_\_\_\_, **quinta**.

	<b>maks. 1</b>
--	----------------

7. Dopuni rečenicu točnim padežom imenice.

**Multi dicunt** \_\_\_\_\_ (**Aesculapius**) **deum esse**.

	<b>maks. 1</b>
--	----------------

8. Tvoriti infinitiv prezenta glagolskog oblika iz teksta.

**medebatur** \_\_\_\_\_

	<b>maks. 1</b>
--	----------------

9. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

Glagol iz prethodnog pitanja (**medebatur**) je...

a) nepravilan

b) deponentan

c) semideponentan

	<b>maks. 1</b>
--	----------------

## III. STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA

maks. 18

1. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.  
Koja od navedenih riječi NE ZNAČI „ljekarnik“?

- a) **pharmaceuta**
- b) **pharmacopola**
- c) **medicamentarius**
- d) **pharmacopolium**

maks. 1

2. Dopuni rečenicu:

Gotove lijekove liječnik na receptu ispisuje \_\_\_\_\_, a ostale nazive lijekova može skraćivati kako je utvrđeno u farmakopeji.

maks. 1

3. Zaokruži slova ispred točnih odgovora.  
Koji od navedenih stručnih termina imaju veze s dlakama?

- a) **supercilium**
- b) **crinis**
- c) **angulus labiorum**
- d) **capilli ornati**
- e) **ruptura oculi**
- f) **vulnus**

maks. 3

4. Navedi stupanj koji nedostaje u navedenom redosljedu klasifikacije životinja.

1) species, 2) \_\_\_\_\_, 3) familia, 4) ordo, 5) classis, 6) phylum, 7) regnum

	<b>maks. 1</b>
--	----------------

5. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

Prvi dio grčke riječi χειρουργία (χειρ-) ima isto značenje kao i latinska riječ:

a) **corpus**

b) **cerebrum**

c) **manus**

d) **sanguis**

	<b>maks. 1</b>
--	----------------

6. Napiši na latinskom jeziku grčku riječ διαιτητική.

	<b>maks. 1</b>
--	----------------

7. Spoji slovom latinske stručne nazive s prijevodom u hrvatskom jeziku.

a) **scapula** \_\_\_\_\_ upala leđne moždine

b) **holangitis** \_\_\_\_\_ prijestupna groznica

c) **phthisis** \_\_\_\_\_ upala žučnih kanala

d) **febris intermittens** \_\_\_\_\_ lopatica

e) **myelitis** \_\_\_\_\_ tuberkuloza

\_\_\_\_\_ upala bubrežne zdjelice

	<b>maks. 5</b>
--	----------------

8. Dopuni rečenice.

Eskulap je bio izuzetno poštovan, osobito u grčkom gradu \_\_\_\_\_, gdje je postojalo veliko svetište posvećeno njemu. Svetišta Eskulapu, tzv. \_\_\_\_\_ (Ἀσκληπιεῖον), bila su mjesta gdje su se ljudi molili za zdravlje i podvrgavali ritualima liječenja. Eskulap je najčešće prikazivan sa štapom oko kojeg je omotana \_\_\_\_\_, što je i danas simbol medicine.

	maks. 3
--	---------

9. Napiši poslovicu na latinskom jeziku koja sadrži u nekom obliku riječ „glava“.

	maks. 1
--	---------

10. Napiši naziv pjesme (na latinskom jeziku) kojoj pripadaju sljedeći stihovi:

*Vivat academia,  
Vivant professores!  
Vivat membrum quodlibet,  
Vivant membra quaelibet,  
Semper sint in flore!*

	maks. 1
--	---------



## RJEŠENJA

Ut agricultura...alimenta	Kao što poljoprivreda hranu	1
sanis corporibus	zdravim tijelima	1
sic ars medendi	tako umijeće liječenja	1
sanitatem aegris promittit.	obećava zdravlje bolesnim/a / bolesnicima.	1
Hanc artem	Ovu vještinu	1
veteres Graeci coluerunt	stari su Grci njegovali	1
magis quam ceterae nationes.	više nego ostali narodi.	1
Ut vetustissimus auctor huius artis	Kao najstariji začetnik ovog umijeća (vještine)	1
Aesculapius celebratur	slavi se / slavljeno je Asklepije	1
qui inter deos receptus erat.	koji bijaše primljen među bogove.	1
Mox medicina in tres partes	Naskoro/uskoro medicina na tri dijela	1
diducta est:	je podijeljena:	1
una victu... medebatur	jedan (dio) je liječio hranom/prehranom	1
altera medicamentis	drugi lijekovima	1
tertia manu.	treći rukom.	1

Ukupno: 15

## GRAMATIKA

1. sano corpore, has artes, vetustissimi auctores	3
2. promittunt, coluit, diductae sunt	3
3. <i>ars</i> celebrandi, <i>ad</i> celebrandum, <i>de</i> celebrando	3
4. d)	1
5. promittitur, culti sunt, receperat	3
6. quarta	1
7. Aesculapium	1
8. mederi	1
9. b)	1

Ukupno: 17

## STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA

1. d)	1
2. bez skraćivanja	1
3. a), b), d)	3
4. genus	1
5. c)	1
6. diaetetica	1
7. a) lopatica, b) upala žučnih kanala, c) tuberkuloza, d) prijestupna groznica, e) upala leđne moždine	5
8. Epidauru; asklepion/i; zmija	3
9. Caput eius agitur. / Per capita. / itd.	1
10. Gaudeamus / Gaudeamus igitur / De brevitae vitae	1

Ukupno: 18